

комп'ютерні програми чи зразки мовленнєвої діяльності медичних працівників, причому є доступ до граматик та словників, які можна завантажити на електронний носій. Різноманітні лінгвістичні портали сприятимуть засвоєнню та реалізації мовних норм у діяльності медичних працівників.

Вивченню літературних норм на заняттях з української мови (за професійним спрямуванням) сприяє особистісно-орієнтоване інтерактивне навчання, що має на меті розкриття індивідуальних пізнавальних можливостей кожного студента; розвиток його індивідуальних пізнавальних здібностей; допомогу в самопізнанні, й самореалізації; формування культури життєдіяльності, яка дає можливість продуктивно будувати власне життя.

У процесі вивчення української мови (за професійним спрямуванням) із застосуванням особистісно-орієнтованого навчання найефективнішими виявилися:

а) система вправ, при виконанні яких студенти оволодіють мовними нормами, фаховою термінологією, уміннями оформляти ділові папери, висловлювати власні думки в усній і писемній формі, застосовувати необхідні мовні засоби відповідно до мети, змісту мовлення та умов спілкування;

б) ділові ігри як засіб формування у майбутніх фахівців цілісного уявлення про професійну діяльність та її динаміку; набуття предметно-професійного та соціального досвіду; розвитку професійного теоретичного і практичного мислення; формування пізнавальної мотивації, забезпечення умов появи професійної мотивації; закріплення знань, формування професійно важливих умінь і навичок;

в) ситуативні завдання й діалоги, що дають можливість стимулювати комунікативну активність майбутніх медичних працівників у навчальному процесі, відпрацювати професійно-мовленнєві навички в умовах, наближених до реальних; сприяють розвитку клінічного мислення в цілому.

Опанування норм сприяє підвищенню культури мови, а висока мовна культура є свідченням культури думки. Дотримання норм сучасної літературної мови є обов'язковою умовою повноцінної, якісної діяльності фахівця-медика; їхнє порушення відображає низький рівень мовної компетенції. Саме тому професійне мовлення медичних працівників – це володіння нормами літературної мови, фаховою термінологією і стандартизованими мовленнєвими конструкціями медичної галузі, здатність використовувати мовні засоби відповідно до мети й ситуації спілкування.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ЗАСОБАМИ ПОЗНАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

І. І. Зелена, Н. М. Железнякова

Харківський національний медичний університет

Специфіка роботи лікаря полягає в умінні спілкуватися, а вміння спілкуватися пов'язано безпосередньо з розвиненими та стійкими комунікативними якостями. методи познавчальної діяльності, які використовує викладач, повинні бути спрямованими на формування комунікативних якостей студентів, тому що без цих якостей не може бути й мови про вдале становлення фахівця як особистості.

Метою нашої роботи стало визначення основних засобів познавчальної діяльності, направлених на вдосконалення комунікативних якостей майбутніх лікарів, що є основою професійних якостей висококваліфікованих фахівців.

Існують наступні комунікативні якості, які, на наш погляд, доречно формувати в процесі познавчальної діяльності, і які допоможуть студентам в їх подальшому професійному розвитку: толерантність – ставлення до співрозмовника з терпінням і розумінням; емоційність – зацікавленість у співрозмовнику і у власному предметі

розмови; доброзичливість – вміння правильно поводитися в конкретних ситуаціях; впливовість – знання прийомів впливу через розмову для досягнення максимального комплаєнса, жвавість і багатство мови – використання і володіння термінологією та піднесеною лексикою, вміння вести розмову на належному рівні, своєчасність – вміння як почати, так і закінчити розмову, спираючись на норми часу, уважність – уважне ставлення до партнера спілкування і розуміння особливостей співрозмовника.

На наш погляд, тільки комплексне використання всіх перерахованих засобів і вибір правильних форм познавчальної діяльності дасть можливість викладачеві правильно побудувати процес формування комунікативних якостей студентів-медиків, а комплексне використання засобів виховання дозволить викладачеві інтенсифікувати процес засвоєння студентами постійно зростаючих обсягів актуальної інформації.

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ БІОХІМІЇ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ НА КАФЕДРІ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ ЗДМУ

Д. Г. Іванченко, К. В. Александрова, М. І. Романенко

Запорізький державний медичний університет

Вступ. Інтеграція української системи вищої освіти у міжнародний освітній простір [1, 2] створює сприятливі умови для крос-граничної академічної мобільності [3], що викликає збільшення іноземних студентів, які приїжджають до України для здобуття вищої освіти. Цей процес викли-

кає необхідність адаптації та вдосконалення організації навчального процесу з метою підвищення якості і зацікавленості іноземних студентів в освітніх послугах [4, 5]. Запорізький державний медичний університет останні роки активно розвиває міжнародну сферу діяльності – приймає

на навчання російськомовних та англomовних студентів.

Основна частина. Слід зазначити, що у певній частині студентів недостатнє знання мови навчання створює перешкоду для успішного оволодіння предметом і позначається на результатах навчання. З метою компенсації мовного бар'єру на заняттях та лекціях з біохімії практикується використання сучасних навчально-наукових програм, перегляд комп'ютерних віртуальних моделей та анімацій різноманітних біохімічних процесів в організмі, що дуже добре сприймається студентами-іноземцями. Необхідними складовими навчального процесу на кафедрі біологічної хімії є доступність викладання матеріалу, постійний контроль знань, повноцінне методичне забезпечення і, насамперед, врахування національно-психологічних рис особистості іноземного студента. Для підвищення фахової підготовки майбутніх лікарів на кафедрі впроваджуються нові перспективні технології навчання, серед яких чільне місце належить інтерактивному навчанню.

Висновки. Серед заходів щодо підвищення якості підготовки іноземних студентів слід виділити: підвищення вимог до рівня знань абітурієнтів з біології, хімії, російської

мови; збільшення обсягу методичних видань; впровадження в навчальний процес ІТ-технологій; проведення індивідуальної роботи зі студентами з «групи ризику»; впровадження в навчальний процес сучасних наукових досягнень.

Література

1. Національна академія наук України: проблеми розвитку та входження в європейський науковий простір / За ред. О.С. Онищенко, Б.А. Маліцького. – К., 2007. – 680 с.
2. Большаков В. І. Кредитно-модульна система: український вимір / В. І. Большаков, С. І. Нейковський // Вісн. Придніпр. держ. акад. буд-ва та архіт. – 2008. – № 1/2. – С. 6–12.
3. Булах І.Є. Цілі медичної освіти як системно творчий елемент / Булах І.Є., Пашенко В.В. // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2000. – №1. – С. 78–84.
4. Бабкіна О. Проблема підвищення якості вищої освіти в Україні у контексті Болонських реформ / Бабкіна О. // Освіта і управління. – 2006. – Т. 9, №1. – С. 91–95.
5. Болонський процес: плюси і мінуси / В. І. Большаков, С. І. Нейковський // Вісн. Придніпр. держ. акад. буд-ва та архіт. – 2006. – № 12. – С. 4–10.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗАДАЧ НАВЧАННЯ ПРИ СКЛАДАННІ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ІЗ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ДЛЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ

О. М. Ігнат'єв, О. І. Панюта, К. А. Ярмула, М. І. Турчин

Одеський національний медичний університет

Задачі навчання мають відповідати змісту типової програми з дисципліни, вимогам, що виникають під час практичної діяльності лікаря та бути спрямованими на самостійне вивчення студентом більшої частини курсу.

Ціль дослідження: на прикладі аналізу методичних матеріалів для самостійної роботи студентів 5 курсу медичних факультетів з дисципліни «Професійні хвороби» визначити відповідність задач навчання міжнародним вимогам та особливостям підготовки за кредитно-трансферною системою.

Матеріали і методи. Для аналізу були використані методичні матеріали для студентів з професійних хвороб, які підлягали перегляду у зв'язку з переходом до кредитно-трансферної системи навчання. Аналізувались:

- відповідність задач вимогам програми і цілям навчання з дисципліни;
- повнота відображення у задачах тем і питань, які вивчаються на заліку;
- якість складання задач, деталізація засвоєння за значеним еталоном, рівнем наступної перевірки;
- відповідність методів навчання задачам, можливість засвоєння задач студентами 5-го курсу під час самостійної роботи.

Результати та їх обговорення. У серпні-вересні 2015 року були переглянуті методичні розробки для самостійної підготовки студентів з дисципліни «Професійні хвороби». 10 тем було розподілено на 30 розділів. Кожен розділ починався з формулювання задач навчання, всього 160 задач, 4-6 задач у розділі.

Аналіз продемонстрував, що:

- задачі відповідали цілям вивчення професійних хвороб, у повному обсязі відображали положення типової програми з дисципліни;

- задачами було охоплено усі теми, які пропонуються до вивчення;

- 120 задач відносилось до когнітивної сфери, їх засвоєння полягало у запам'ятанні, інтерпретації, вирішенні питань;

- 32 задач відносилось до психомоторної сфери, їх засвоєння полягало у виконанні заданих дій або відпрацюванні навичок;

- 8 задач відносилось до емоційно-вольової сфери, їх засвоєння полягало у розв'язанні етичних дилем.

Проведений аналіз показав відповідність задач навчання вимогам, але їх дидактична цінність не могла бути оцінена, тому що:

- не вказувався рівень контролю виконання – під час практичного заняття, диференційного заліку або і там і там.

- задачі, які відображали питання диф. заліку, здебільшого відносились до когнітивної сфери, тому деякі практичні навички, які перевірялись під час диф. заліку не були висвітлені у задачах;

- у багатьох задачах не визначався необхідний рівень засвоєння, для завдань психомоторної сфери не наводився зразок або еталон для порівняння.

Таке узагальнене формування задач не було помилковим, але у разі необхідності самостійного вивчення питань, задачі містили недостатні вимоги та неясні межі. Насамперед це стосувалось задач до тем, що виносились для самостійного вивчення з контролем на диф. заліку.

Висновки:

- перевірені методичні матеріали для студентів містили достатню кількість задач основних типів (когнітивного, психомоторного, емоційно-вольового), які охоплювали всі питання з професійної патології;